

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार
मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास
महामंडळ मर्यादित, मुंबई येथील दिव्यांग पदे
सुनिश्चित करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: दिव्यांग २०२१/प्र.क्र.३०/२१/का.८
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २३ जून, २०२१

वाचा :

१. केंद्र शासनाचा दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : सकआ २०१०/प्र.क्र.३७७/आस्था-२, दिनांक ११.०९.२०११
३. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : दिव्यांग २०१३/प्र.क्र.३५४/दि.क.२, दिनांक ०७.१०.२०१६
४. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दिनांक १२.११.२०२०
५. केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दिनांक ०४.०९.२०२१ ची अधिसूचना
६. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दिनांक ०२.०२.२०२१

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार, दिव्यांगांसाठी शासन सेवेत ४% आरक्षण निश्चित केले आहे. त्यास अनुसरुन दिव्यांगांसाठी शासन सेवेतील पदांची पद सुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाने त्यांच्या दिनांक ०४.०९.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी केंद्र शासनाच्या www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List of post identification suitable for person with benchmark disability notified on ०४.०९.२०२१ या शीर्षाखाली प्रसिद्ध केली आहे. सदर अधिसूचनेमध्ये नमूद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पदे सुनिश्चित करून दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेली गट-अ ते गट-ड मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर (अधिनस्त कार्यालयातील पदांसह) आहेत, अशा पदांबाबत केंद्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्य व जबाबदाच्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील सदर पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याच्या सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भाधीन क्रमांक ६ येथील दिनांक ०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केलेल्या आहेत.

त्यास अनुसरुन या विभागाच्या अधिपत्याखालील मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळाच्या आस्थापनेवरील पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याचीबाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

केंद्र शासनाच्या दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील पदांची पद सुनिश्चिती करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय,

नवी दिल्ली यांनी दिनांक ०४ जानेवारी, २०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी प्रसिद्ध केलेली आहे. तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भाधीन क्रमांक ६ येथील दिनांक ०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये याबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. त्यास अनुसरुन या विभागाच्या अधिपत्याखालील मौलना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळाच्या आस्थापनेवरील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील 'प्रपत्र-अ' येथील विवरणपत्रात नमूद पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याची कार्यवाही मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळाने त्यांच्या स्तरावरुन करण्याबाबतची सूचना या शासन निर्णयान्वये देण्यात येत आहे. विविध पदांसाठी आवश्यक असलेल्या शारिरीक क्षमता व अनुज्ञेय असून शकणाच्या शारिरीक व्यंगाचे विवरणपत्र 'प्रपत्र-ब' मध्ये सोबत जोडले आहे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेताक २०२१०६२४११०८३६३७१४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दि. मा. सोनवणे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव
- ३) मा.मंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.राज्यमंत्री (अल्पसंख्याक विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ६) अपर मुख्य सचिव, अल्पसंख्याक विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ७) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
- ९) महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व परीक्षा), मुंबई/नागपूर
- १०) व्यवस्थापकीय संचालक, मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई
- ११) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे
- १२) निवड नस्ती, कार्यासन-८.

अल्पसंख्याक विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: दिव्यांग २०२१/प्र.क्र.३०/२१/का.८, दिनांक २३.०६.२०२१ सोबतचे
‘विवरणपत्र अ’

कार्यालयाचे नांव :- मौलाना आजाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई

अ.क्र	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये
१	व्यवस्थापकीय संचालकज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	मुख्य कार्यालय व अधिनस्त जिल्हा कार्यालयांचे नियंत्रक म्हणून काम पहाणे.
२	सहव्यवस्थापकीय संचालक	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	मुख्य कार्यालय व अधिनस्त जिल्हा कार्यालयांचे सहाय्यक नियंत्रक म्हणून काम पहाणे. नियंत्रकांच्या कामकाजात मदत करणे.
३	कंपनी सेक्रेटरी	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	कंपनी नोंदणी कार्यालयासंबंधिची कामे संचालक मंडळाच्या बैठकीसंदर्भातील अनुषंगिक कामे व कंपनी कायद्यानुसार आवश्यक ती कामे.
४	व्यवस्थापकज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	व्यवस्थापकीय संचालक व सहव्यवस्थापकीय संचालक यांनी नेमून दिलेली कामे पार पाडणे व त्यांच्या कामात सहकार्य करणे.
५	सिस्टिम अॅनालिस्ट	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	महामंडळाच्या मुख्यालय व जिल्हा कार्यालयातील संगणक विषयक तांत्रिक बाबी हाताळणे व तांत्रिक अडचणी दूर करणे व महामंडळाचे अभिलेख जतन करणे.
६	उप व्यवस्थापकज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	व्यवस्थापकीय संचालक व सहव्यवस्थापकीय संचालक व व्यवस्थापक यांनी नेमून दिलेली कामे पार पाडणे व त्यांच्या कामात सहकार्य करणे.

अ.क्र	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये
७	लेखाधिकारी वर्ग-२	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	महामंडळाचे लेखाविषयक कामकाजावर व आर्थिक बाबीवर नियंत्रण ठेवणे व व्यवस्थापकीय संचालक यांना लेखाविषयक कामकाजात सहकार्य करणे.
८	स्वीय सहाय्यकज (उच्चश्रेणी लघुलेखक)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	मा.व्यवस्थापकीय संचालक यांनी दिलेले शृतलेखन घेवून टंकलेखन करून देणे व इतर सोपविलेली कामे
९	उपलेखाधिकारी	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	महामंडळाचे लेखाविषयक कामकाजावर व आर्थिक बाबीवर नियंत्रण ठेवणे व व्यवस्थापकीय संचालक यांना लेखाविषयक कामकाजात सहकार्य करणे.
१०	स्वीय सहाय्यकज (निम्नश्रेणी लघुलेखक)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	मा.व्यवस्थापकीय संचालक व इतर वरीष्ठ अधिकारी यांनी दिलेले शृतलेखन घेवून टंकलेखन करून देणे व इतर सोपविलेली कामे
११	सहाय्यक व्यवस्थापकज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	वरिष्ठांनी सांगितलेली कामे, कर्ज प्रकरणांच्या नस्त्यांची छाननी करणे, मंजूरी पत्र तपासणे, कर्ज वितरणाची रक्कम बँकेत पाठविण्याबाबतच्या याद्या तपासणी करणे, त्रुटीची पुर्तता करून घेणे, वैधानिक दस्तऐवजांची पुर्तता करून घेणे व तपासणी करणे व कर्ज प्रकरणे हाताळणे.
१२	लिपिक-टंकलेखक ज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	अधिकारी / कर्मचारी यांनी सांगितलेली टंकलेखनाबाबतची सर्व कामे
१३	वाहनचालकज	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	--	वाहन चालविणे

अ.क्र	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये
१४	शिपाई	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी सांगितलेली कार्यालयीन विषयक कामे, कर्ज प्रकरणांच्या नस्त्या व इतर कार्यालयीन नस्त्या शोधणे, त्यांचे गड्हे बांधणे, कर्ज वसुलीचे धनादेश बँकेत जमा करणे, कार्यालयीन अभिलेख व्यवस्थित ठेवणे.
१५	वसुली अधिकारी (विभागीय स्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DW	महामंडळामार्फत वाटप करण्यात आलेल्या कर्जाबाबतची माहिती ठेवणे, कर्ज वसुलीसाठी पाठपुरावा करणे, आवश्यकता भासल्यास लाभार्थ्याना भेटी देणे, वसुलीच्या अनुषंगाने नोटीसा पाठविणे, जिल्हा कार्यालयांची माहिती संकलित करणे इ.
१६	लिपिक-टंकलोखक (विभागीय स्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी सांगितलेली कार्यालयीन विषयक कामे
१७	जिल्हा व्यवस्थापकज(जिल्हास्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	जिल्हा कार्यालयास प्राप्त झालेल्या कर्ज प्रकरणांची छाननी करणे, छाननी केलेली प्रकणे मंजूरीसाठी मुख्यालयाकडे शिफारस करून पाठविणे महामंडळामार्फत वाटप करण्यात आलेल्या कर्जाबाबतची माहिती ठेवणे, कर्ज वसुलीसाठी पाठपुरावा करणे, आवश्यकता भासल्यास लाभार्थ्याना भेटी देणे, वसुलीच्या अनुषंगाने नोटीसा पाठविणे, जिल्हा कार्यालयांची माहिती संकलित करणे इ.

अ.क्र	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदाऱ्या व कर्तव्ये
१८	सहाय्यक व्यवस्थापकज्ज(जिल्हास्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	जिल्हा कार्यालयास प्राप्त झालेल्या कर्ज प्रकरणांची छाननी करणे, छाननी केलेली प्रकणे मंजूरीसाठी मुख्यालयाकडे शिफारस करून पाठविणे महामंडळामार्फत वाटप करण्यात आलेल्या कर्जबाबतची माहिती ठेवणे, कर्ज वसुलीसाठी पाठपुरावा करणे, आवश्यकता भासल्यास लाभार्थ्याना भेटी देणे, वसुलीच्या अनुषंगाने नोटीसा पाठविणे, जिल्हा कार्यालयांची माहिती संकलित करणे इ.
१९	लिपिक- टंकलेखकज्ज(जिल्हास्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	वरिष्ठांनी सांगितलेली टंकलेखनविषयक कामे, महामंडळामार्फत वाटप करण्यात आलेल्या कर्जबाबतची माहिती ठेवणे, कर्ज वसुलीसाठी पाठपुरावा करणे, वसुलीच्या अनुषंगाने नोटीसा पाठविणे, जिल्हा कार्यालयांची माहिती संकलित करणे इ.
२०	शिपाईज्ज(जिल्हास्तर)	S.ST.W.RW, MF, SE,H.C.	a) LV b) D.HH c) OA, OL, OAL, LC, CP AAV, DEW	वरिष्ठांनी सांगितलेली कामे, कर्ज प्रकरणांच्या नस्त्या शोधणे, त्यांचे गड्हे बांधणे, कर्ज वसुलीचे धनादेश बँकेत जमा करणे, कार्यालयीन अभिलेख व्यवस्थित ठेवणे.

टीप : तथापि, या संदर्भात सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक १२ नोव्हेंबर, २०२० च्या शासन निर्णयानुसार सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून दिव्यांगाकरिता पदनिश्चती करून घेणे आवश्यक आहे.

अल्पसंख्याक विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: दिव्यांग २०२१/प्र.क्र.३०/२१/का.८, दिनांक २३.०६.२०२१ सोबतचे
‘विवरणपत्र ब’

कार्यालयाचे नांव :- मौलाना आजाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई

Abbreviation

Sr. No	Abbreviation	Long Form	Sr. No	Abbreviation	Long Form
१	BN	Bending	७	PP	Pulling & Pushing
२	C	Communication	८	RW	Reading and Writing
३	H	Hearing	९	S	Sitting
४	KC	Kneeling & Crouching	१०	SE	Seeing
५	L	Lifting	११	ST	Standing
६	MF	Manipulation by finger	१२	W	Walking

Abbreviation

Sr. No	Abbreviation	Long Form	Sr. No	Abbreviation	Long Form
१	AAV	Acid Attack Victim	८	ID	Intellectual Disability
२	BL	Both Leg	९	MI	Mental Illness
३	LC	Leprosy Cured	१०	MD	Multiple Disability
४	LV	Low Vision	११	OA	One Arm
५	D	Deaf	१२	OAL	One Arm and One Leg
६	DW	Dwarfism	१३	OL	One Leg
७	HH	Hard Hearing	१४	SLD	Special Learning Disability